

عنوان مقاله:

تمسک به عام در شبهات مصداقیه از منظر مرحوم آخوند و مرحوم امام خمینی رضوان الله علیهما

محل انتشار:

همایش ملی مطالعات بنیادین فقهی، حقوقی؛ نظریه ها، رویکردها، چالش ها (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسنده:

سید محمدعلی امیری - دانش پژوه سطح ۴ حوزه علمیه قم و دانشجوی کارشناسی ارشد فقه و مبانی حقوق اسلامی دانشگاه علامه طباطبائی تهران

خلاصه مقاله:

یکی از مسائلی که در بحث عام و خاص مورد توجه اصولیون قرار گرفته تمسک به عام در شبهه مصداقیه است. عام گاهی توسط مخصصی تخصیص می خورد که اجمال مصداقی دارد و در سرایت این اجمال به عام اقوال متعددی موجود است. اگر قائل به سرایت اجمال خاص به عام بشویم جواز تمسک به عام در شبهه مصداقیه منتفی خواهد بود در غیر این صورت تمسک به عام در شبهه مصداقیه مجاز است. مرحوم آخوند و مرحوم امام هر دو در فرض اجمال مخصص لفظی متصل قائل به عدم جواز تمسک به عام در شبهه مصداقیه شده اند اما در فرض اجمال مخصص لفظی منفصل اگرچه مرحوم آخوند به طور مطلق در آن هم قائل به عدم جواز تمسک به عام می شوند اما مرحوم امام تفصیل دارند و فقط در فرض دوران امر بین متباینین با مرحوم آخوند هم نظر هستند اما اگر امر دائر بین اقل و اکثر باشد همچون شبهه مفهومی تمسک به عام را جایز می دانند. فرض پایانی لبی بودن مخصص است که در صورت اجمال مرحوم آخوند دو تصویر از مخصص لبی ارائه کرده و در تصویر اول قائل به منع و در تصویر دوم قائل به جواز تمسک به عام می شوند اما مرحوم امام مطلقاً در فرض اجمال مخصص لبی تمسک به عام در شبهه مصداقیه را ممنوع دانسته اند.

کلمات کلیدی:

عام، خاص، شبهه مصداقیه، سرایت اجمال، اجمال مخصص، آخوند، امام

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1661126>

